

2

NIEUWSBRIEF

FEBRUARI

2020



15
JAAR

Neutr - On

Onafhankelijke VAKBOND

ECONOMIE

- ⊕ IMF verwacht matige groei
- ⊕ Prognoses Belgische economie
- ⊕ China in problemen
- ⊕ Blijven de huizenprijzen stijgen?
- ⊕ Brexitakkoord ondertekend

VARIA

- ⊕ Wat verandert deze maand?
- ⊕ Verkiezingen mei 2019
- ⊕ Sociale verkiezingen 2020
- ⊕ De financiering van de SZ
- ⊕ Werkgevers zoeken personeel

ONDERWIJS

- ⊕ Wijzigingen wetgeving
- ⊕ Defensie, nieuwe studierichting
- ⊕ Brochure ziekteverzuim
- ⊕ Hoger onderwijs in Vlaanderen
- ⊕ Beroep in de kijker

BOEKEN

- ⊕ Meer plezier op het werk
- ⊕ Lang leve de vergrijzing
- ⊕ Startende leerkrachten
- ⊕ Zo verliep de tijd...
- ⊕ Verdeeld door vrijheid

SECTOREN

- ⊕ Betoging van 28 januari
- ⊕ VRT voerde acties
- ⊕ Gevangenispersoneel staakte
- ⊕ Poetshulpen staakten
- ⊕ 5500 verplegers te weinig

ANTIPESTTEAM

- ⊕ Sexting
- ⊕ Advocaten als aasgieren
- ⊕ Agressie tegen leraren
- ⊕ Week tegen pesten



ECONOMIE

⊕ IMF verwacht matige groei

Het Internationaal Monetair Fonds (IMF) verwacht dat de wereldeconomie zal groeien in 2020, maar minder hard dan eerder verwacht vanwege voortdurende handelsspanningen met China en oplopende spanningen in het Midden-Oosten.

Het IMF schrijft in haar World Economic Outlook dat de wereldeconomie in 2020 met 3,3 procent zal groeien, een stijging van 0,4 procentpunt ten opzichte van vorig jaar. Het groeicijfer voor 2020 ligt daarmee 0,1 procentpunt lager dan een eerdere raming in oktober. Hiermee zijn de voorspellingen voor 2020 voor de zesde keer verlaagd.

Het IMF is wel hoopvol dat de risico's die de wereldeconomie verder kunnen verlagen minder groot zijn. Zo ziet het monetair fonds dat de maakindustrie en de handelssector het dieptepunt naderen. Dit komt mede door het akkoord tussen de Verenigde Staten en China.

Ook zocht de VN-organisatie uit hoe groot de impact was van de stimuleringsmaatregelen van centrale banken. Zonder deze maatregelen zou de wereldeconomie in 2019 en 2020 met 0,5 procentpunt minder hard zijn gegroeid.

Voor 2021 voorspelt het IMF een groei van de wereldeconomie van 3,4 procent. Ook deze voorspelling ligt lager dan eerder verwacht: in oktober voorspelde de VN-organisatie nog een groei van 3,6 procent voor 2021.

⊕ Prognoses Belgische economie

Belfius Research verwacht voor 2020 een matige maar aangehouden groei van de Belgische economie van 1%.

Eenzijds is de gematigde groei het gevolg van de wereldwijde groei- en handelsvertraging, waar België als kleine open economie niet immuun voor is. Ons land is in het bijzonder gevoelig aan de evolutie van de exportvraag bij haar belangrijkste handelspartners Duitsland, Frankrijk en Nederland, waar meer dan 40% van de export naartoe gaat.

We verwachten een licht herstel van de Duitse economie en een aangehouden groei van de Franse en Nederlandse economie. Onze export zal hierdoor blijven groeien, maar aan een lager tempo dan voorheen.

In 2020 liggen de neerwaartse risico's een stuk lager dan in 2019, dankzij de grotere kans op een onderhandelde Brexit eind januari 2020 en een tijdelijke pauze in de handelsoorlog tussen de VS en China als gevolg van de presidentsverkiezingen in de VS.

Anderzijds staat ook de aanbodzijde van onze economie onder druk. De lage productiviteitsgroei en de vergrijzing zetten een rem op onze productiecapaciteit. Na een quasi nulgroei van de productiviteit per arbeidsuur tijdens de afgelopen vier jaren, zien we voorlopig geen factoren die deze productiviteit op een structureel hoger niveau zouden tillen in 2020. De oprukkende vergrijzing zorgt ervoor dat de beroepsbevolking demografisch quasi niet meer aangroeit. Bij een sterkere groei van de werkgelegenheid zorgt een trager groeiende beroepsbevolking voor een verdere verkrapping van de arbeidsmarkt. Dit effect kan gedeeltelijk opgevangen worden door een verdere toename van de activiteitsgraad en een nog meer doorgedreven daling van de werkloosheidsgraad.

Belgische groei blijft op peil dankzij de consumptie van de gezinnen

De groei in 2020 zal, zoals ook dit jaar het geval was, voornamelijk gedreven worden door de sterke binnenlandse vraag, en dan vooral door de particuliere consumptie. De consumptiegroei wordt ondersteund door de toenemende werkgelegenheid en door de loongroei die groter is dan de inflatie, wat de koopkracht bij de gezinnen doet toenemen. De arbeidsmarkt profiteert nog van de recente verlagingen van de loonkost en van de personenbelasting in het kader van de takshift. Een afname van het consumentenvertrouwen in 2020 kan ervoor zorgen dat gezinnen een groter deel van de toename van het beschikbaar inkomen zullen sparen.

Wat de investeringen betreft, gaan we uit van een dalende groei. Een minder hoge bedrijfsrendabiliteit en een lager producentenvertrouwen omwille van verminderde afzetperspectieven zorgen voor een vertraging van de bedrijfsinvesteringen. De investeringen in woonhuizen door particulieren zullen een tijdelijke terugval kennen begin 2020 door het wegvallen van de woonbonus, gezien de 'rush' op de huizenmarkt eind 2019. Dit effect zal zich in de loop van het jaar herstellen aangezien de residentiële vastgoedmarkt nog steeds de wind in de rug heeft. De vraag naar vastgoed blijft immers hoog, hoewel ook strengere voorwaarden voor woonleningen voor een lichte vertraging kunnen zorgen. De overheidsinvesteringen daarentegen, kennen een lichte versnelling dankzij het Oosterweelproject in Vlaanderen en de geplande Brusselse investeringen in mobiliteit en veiligheid.

Door de sterke ontsporing van het overheidsbudget, dat zal uitmonden in een deficit van 2,3% van het BBP in 2020, wat bijna 11 miljard is, zal de volgende federale regering drastische besparingsmaatregelen moeten nemen om aan de Europese begrotingsregels te voldoen. Dit zal de overheidsbestedingen drukken en dus ook de economische groei. Bron: Belfius

⊕ China in problemen

Terwijl het gros van de media zich op de mogelijke gevolgen voor de wereldeconomie van het coronavirus richt, lijkt deze gevaarlijke trein er nog een andere te verbergen. Het aantal faillissementen van Chinese bedrijven vermenigvuldigt zich pijlsnel en dat heeft niets met de epidemie te maken.

De discussie draait rond de strategische wijziging die China jaren geleden al doorvoerde en waarbij het land zich wilde omvormen van een exportgericht land naar een land waarin de focus vooral op de binnenlandse consumptie lag. De nadruk op de zware industrie werd daarbij ingeruild voor meer focus op de binnenlandse vraag en de dienstensector. Beide vertegenwoordigen vandaag al meer dan de helft van het Chinese bbp en groeien a rato van 7% per jaar. Dat dit gevolgen heeft voor de globale groei is duidelijk. China tekent vandaag voor 19,3% van het globale bbp en 29% van de globale economische groei.

Maar ook binnen China zelf stapelen de donderwolken zich stilaan op. De veroudering van de Chinese bevolking – een gevolg van de jarenlange één-kind-politiek – maakt dat er een steeds groeiend tekort aan inzetbare werknemers is. Dat zorgt voor grote moeilijkheden op de arbeidsmarkt. Het fenomeen kan ook onmogelijk op korte of middellange termijn worden opgelost. In 2015 werd beslist dat gezinnen opnieuw twee kinderen kunnen hebben. Maar vele Chinese koppels blijken daarin geen interesse te hebben. Als gevolg van het gebrek aan werkkrachten stijgen de lonen gemiddeld met 12% per jaar. Wat op zijn beurt de prijs van de producten de hoogte injaagt.

Deze loonstijgingen beïnvloeden uiteraard de prijs van het eindproduct, maar die kunnen niet zomaar aan de consument worden doorgerekend. Vorig jaar stegen de prijzen met gemiddeld amper 2%. Dat weegt op de winstmarges van de vaak al onder schulden beladen producenten, die hun rentabiliteit zien dalen. Economen waarschuwen voor de snelheid waarmee het aantal wanbetalingen en faillissementen in het land toeneemt. Ook in 2019 was er sprake van een versnelling van het aantal faillissementen en wanbetalingen.

Gebrek aan investeringen hindert productiviteitsgroei

De totale schuldenberg die Chinese bedrijven torsen bedraagt vandaag bijna 150% van het Chinese bbp. Daarbij komt dat deze bedrijven hun kredietlijnen opnemen om hun cashflow op peil te houden en niet om te investeren. Minder investeringen staan dan weer de productiviteitsgroei in de weg.

Volgens sommige studies zou bijna de helft van de Chinese bedrijven niet overleven zonder de hulp van het door de staat gecontroleerde bankensysteem. Dat heeft de voorbije jaren tot massa's faillissementen geleid. Volgens de meeste economen is dit systeem op termijn onhoudbaar en dreigt een cascade van faillissementen. Wat op zijn beurt gevolgen zou hebben voor het Chinese financiële systeem, de Chinese groei en uiteraard de wereldeconomie.

⊕ Blijven de huizenprijzen stijgen?

Door de afschaffing van de woonbonus was er eind vorig jaar een ware rush op het vastgoed.

Vanaf 1 januari is het met de woonbonus definitief gedaan. In ruil daarvoor worden de registratierechten van 7 naar 6 procent gebracht. Dat voordeel compenseert lang niet de afschaffing van de woonbonus. Maar volgens de regering was het nèt die woonbonus die ertoe leidde dat huizen duurder werden. De vastgoedsector verwacht volgende trends voor 2020.

1. Lagere vastgoedprijzen in 2020?

Een van de argumenten voor de afschaffing van de woonbonus vanaf 1 januari 2020 is dat die de vastgoedprijzen kunstmatig hoog hield. Rapporten van onder meer Standard & Poor's, de OESO, het IMF en de Nationale Bank wijzen er inderdaad op dat de vastgoedprijzen in België overgewaardeerd zijn. Verschillende vastgoedspecialisten denken dan ook dat het verdwijnen van de woonbonus een prijseffect zal hebben. Door de verminderde leencapaciteit zullen de woningprijzen dalen, zo luidt de redenering. Toch is hierover geen zekerheid, aangezien er nog andere elementen spelen zoals de nog steeds lage rente en demografische ontwikkelingen.

2. Een woning bouwen wordt duurder

Sinds 2018 moeten nieuwe woningen in Vlaanderen niet alleen rekening houden met het E-peil, maar ook met een tweede energienorm: het S-peil. Dat is een maat voor de isolatie van de 'schil' van de woning. Behalve van de verschillende isolatielagen, hangt het S-peil onder meer ook af van de zonnewering en de vorm van de woning.

Vanaf volgend jaar wordt het toegestane S-peil verlaagd van 31 naar 28. Om daaraan te voldoen zullen nieuwbouwwoningen nood hebben aan extra zonnewering, dikkere beglazing en kwalitatievere isolatiematerialen. Volgens de Bouwunie zal een nieuwbouwwoning daardoor vijf tot tien procent duurder worden. Wie dit jaar al een woning wil bouwen die voldoet aan die normen, zal dus rekening moeten houden met een extra investering.

3. Belgen beleggen almaar meer in vastgoed

Door de lage rente zijn Belgen steeds minder gaan investeren in aandelen en andere financiële beleggingen en almaar meer in vastgoed. Daar waar vastgoed in de jaren negentig nog niet eens goed was voor de helft van het totale vermogen van de Belg, maakt het er nu meer dan zestig procent van uit. Vastgoed is dan ook een relatief veilige belegging. De Belg, met zijn traditionele baksteen in de maag, investeert niet alleen in een eigen gezinswoning, maar vaak ook in een tweede woning en in vastgoedfondsen.

4. Reconversie zit in de lift

Veel van de huidige gebouwen in Vlaanderen voldoen niet aan de almaar strikter wordende energienormen. Zo gelden er voor huurwoningen vanaf 1 januari 2020 strengere regels in verband met de beglazing en de dakisolatie. In heel wat gevallen is renovatie van de oude constructies dan ook geen haalbare kaart meer om nog aan de regels te voldoen. Reconversie – tabula rasa maken met het patrimonium en kiezen voor nieuwbouw – is dan ook fel in opmars.

5. De trend naar verdichting zet zich verder

Door de hoge woningprijzen, de strenge energienormen en de almaar schaarser wordende open ruimte, winnen woonvormen die minder vierkante meters innemen steeds meer terrein. Appartementen in dorpen, cohousing en slim ingerichte ‘tiny houses’ zijn anno 2020 dan ook geen uitzonderingen meer. De betonstop werd weliswaar afgeblazen, maar met de bouwshift wil de Vlaamse regering toch werk maken van een ruimtelijke omslag. Kernversterking en kwalitatieve verdichtingen staan daarbij voorop.

6. Blijf waakzaam: woningprijzen kunnen ook dalen

Volgens een aantal economen is de ECB is met haar soepel monetair beleid vastgoedzeepbellen aan het blazen in Europa. Vorig jaar waarschuwde Moody's Analytics in een rapport voor de forse stijging van vastgoedprijzen door de ultralage rente. Sinds 2010 zijn die in Duitsland bijvoorbeeld een kwart hoger gegaan. Doordat de rente sindsdien is blijven dalen, zit het gevaar voor een overwaardering van de huizenmarkt in de lift. Mensen vergissen zich als ze denken dat aan vastgoed geen risico's kleven. De uiteenspatting van een vastgoedzeepbel is verwoestender voor de economie dan deze van een zeepbel van aandelen. Kijk naar wat er enkele jaren geleden in Spanje, Ierland of Nederland is gebeurd. Vergeet niet dat de meerderheid van de mensen een huis bezit en meestal een lening aan het afbetalen is om dat huis in handen te krijgen. Vaak hebben ze daarvoor meer dan de helft van de aankoopprijs geleend. Als de vastgoedprijzen dalen, speelt er een omgekeerd welvaartseffect. Zodra mensen zich armer voelen, gaan ze vanzelf hun consumptieuitgaven beperken. Als de economie daardoor nog meer sputtert, krijgen steeds meer hypotheeknemers het moeilijk om hun krediet terug te betalen, bijvoorbeeld omdat ze hun job hebben verloren.

En als de rente zou stijgen worden alle aangegane schulden ineens veel duurder.

<https://statbel.fgov.be/nl/themas/bouwen-wonen/residentiele-vastgoedprijsindex>

Brexitakkoord ondertekend

Het Verenigd Koninkrijk heeft op 31 januari 2020 de Europese Unie verlaten. Er geldt nu een overgangperiode, tot en met 31 december 2020. Tijdens die periode verandert er in praktijk nog niets.

De Withdrawal Agreement, het akkoord over de boedelscheiding tussen het Verenigd Koninkrijk en de EU, is het resultaat van maandenlang moeizaam overleg tussen de Britse en Europese onderhandelaars. Het akkoord dateert al van afgelopen najaar, maar de tekst moest eerst nog een hele weg afleggen aan de overkant van het Kanaal.

Westminster zette het licht pas vorige week definitief op groen, waarna de voorzitters van de Europese Raad en de Commissie, Charles Michel en Ursula von der Leyen, en de Britse premier Boris Johnson het akkoord konden ondertekenen.

Woensdag 29 januari was het dan de beurt aan de plenaire vergadering van het Europees Parlement. Het resultaat was een overtuigende goedkeuring: 621 parlementsleden stemden voor het akkoord, 49 tegen. Dertien anderen onthielden zich. Niets kon het Britse vertrek vrijdag 31 januari om middernacht nog tegenhouden.

Het afscheid van de Britten kleurde de voorbije week de Europese instellingen. Er waren afscheidsdiners en zangstonen en er werden tranen weggepinkt aan de Europese vlag in het parlement. De laatste Europese ministerraad met een Brit aan de tafel vond plaats, en meerdere leiders deden plechtige verklaringen.

Vanaf nu is het Verenigd Koninkrijk opnieuw een eiland dat geen uitstaans heeft met het Europese vasteland.

De tweede fase in de brexit belooft nog moeilijker en dogmatischer te worden. Een nieuw rampscenario op 31 december 2020 hangt het VK en de EU boven het hoofd.

Zelfs de nieuwe naam van de Britse ambassade bij de Europese Unie, die een normale missie in het buitenland wordt, ademt ongewild verlies uit:

Nu komt het moeilijkste gedeelte:

- De Europese Commissie legde op maandag 3 februari al een ontwerpmandaat voor de onderhandelingen over de toekomstige relaties voor.
- De (nu 27) Europese lidstaten keuren dat mandaat formeel goed op 25 februari.
- Als er ook een Brits onderhandelingsmandaat is, starten de gesprekken tussen de Europese brexitonderhandelaar Michel Barnier en de Brit David Frost.
- Het VK kan voor juli een verlenging aanvragen van de overgangperiode met een of twee jaar.
- De deadline voor een akkoord zonder verlengingen is 31 december 2020 middernacht. Zonder een akkoord dreigt een rampscenario voor de handel en samenwerking tussen de EU en het VK. Het scheidingsverdrag over de rechten van de burgers, de financiële regeling en de Ierse kwestie wordt wel van kracht in 2021.

Toch is het vertrek van de Britten voorlopig symbolisch. Gedurende elf maanden, tot eind dit jaar, blijft het VK in de praktijk een lid van de EU en onderworpen aan de bijhorende rechten en plichten. Zo moet het nog bijdragen aan de Europese begroting en de invoerheffingen op de inkomende handel innen en doorstorten naar de EU. Het enige wat verandert, is dat de Britten geen stem meer hebben als beslissingen worden genomen.

Ook voor het Europese project is de brexitdatum symbolisch. Voor het eerst in zijn geschiedenis wordt Europa kleiner - een serieuze opdoffer voor het Europese samenwerkingsproject. De EU verliest een van de architecten van de Europese interne markt, een militaire en diplomatieke grootmacht en een van haar twee leden in de VN-Veiligheidsraad.

In die schemerzone van elf maanden moeten Londen en Brussel een akkoord uitwerken over de toekomstige samenwerking, ofwel een 'breed partnerschap'. In theorie kan dat verlengd worden met een of twee jaar, staat in het scheidingsakkoord van oktober vorig jaar. Maar de kans dat de Britten naar verlengingen en bijkomende betalingen aan Europa grijpen, is klein.

Londen kan vanaf nu onderhandelen met landen buiten de EU over een vrijhandelsakkoord. De Amerikaanse president Donald Trump prijst al langer de speciale relatie met Londen. Hij beloofde premier Boris Johnson een verregaand handelsakkoord, al zal dat vooral uit verregaande toegevingen aan de VS bestaan.

Het handelsakkoord waarover de komende elf maanden onderhandeld wordt, is eigenlijk een gepimpt handelsverdrag.

Toch leidt de schemerzone - de brexit is gebeurd, maar het VK is de facto een lid van de EU - tot verwarring bij heel wat landen. De Europese Commissie moest deze week, in een brief aan alle landen waarmee de EU handelsakkoorden heeft, verduidelijken dat de Britten tijdens de overgangperiode nog genieten van de voordelen die die akkoorden bepalen.

Of Johnson en co. na de echte scheiding even voordelige handelsakkoorden als het Europese moederakkoord kunnen sluiten met pakweg Canada of Japan, is twijfelachtig. Ze zijn het schaalvoordeel van de Europese markt kwijt.

De brexitdeal die Johnson sloot met Europa regelt de belangrijkste elementen van de scheiding. Worden definitief van kracht vanaf 2021: de financiële verplichtingen die de Britten overhouden aan 47 jaar EU-lidmaatschap, het behoud van alle opgebouwde rechten en plichten van Europese burgers in het VK en Britten in de EU, en een regeling voor Ierland die een grens midden op het eiland vermijdt.

Ook worden alle goederen in de Noord-Ierse havens gecheckt alsof ze voor de Europese markt bestemd zijn. Honderden oorsprongsbenamingen, zoals parmaham, blijven beschermd in het VK. Er zijn afspraken over de rol van het Europees Hof van Justitie. En er komt een overlegstructuur die toeziet op de scheiding.

Het handelsakkoord waarover de komende elf maanden onderhandeld wordt, is eigenlijk een gepimpt handelsverdrag. Het wordt een breed skeletakkoord met afspraken over de handel, de visserij, de samenwerking bij terreurbestrijding en defensie, de uitwisseling van gegevens tussen politiediensten en de deelname aan Europese programma's. Zo zou Londen nauw aansluiten bij de Europese klimaatmaatregelen en een eigen koolstofmarkt opzetten, die verbonden wordt met het Europese emissiehandelssysteem ETS. Maar voor een volledig uitgewerkt akkoord volstaan elf maanden niet. De samenwerking op het vlak van lucht- en vrachtverkeer over de weg is dan weer gedekt door internationale akkoorden. Daarover zijn geen dringende beslissingen nodig om drama's te vermijden.

Een mogelijke blokkering van de handel tussen het VK en de EU, met tolmuren en bevoorradingsproblemen, betekent voor beide partijen wel een strop. De EU toont in het handelsoverleg daarom nooit geziene ambities. Europees Commissie-voorzitter Ursula von der Leyen biedt de Britten nultarieven aan en een quotumvrije handel vanaf 1 januari 2021. De handelsafspraken in een breder akkoord kunnen meteen na de goedkeuring door de EU-lidstaten en het Europees Parlement in werking treden, voor de goedkeuring door de nationale en regionale parlementen.

Toch blijft een serieus risico bestaan dat die onderhandelingen afstevenen op een fiasco. Johnson blijft beweren dat er geen douanecontroles komen voor de handel met Europa, terwijl die wel degelijk zijn voorzien. Een andere reden voor dat risico is dat Europa straffe voorwaarden verbindt aan die quotum- en tariefvrije handel. Zo moeten de Britten de EU een gelijkaardig speelveld garanderen. Dat betekent geen sociale, fiscale of milieudumping, en geen staatssteun die kan leiden tot oneerlijke concurrentie op de Europese markt.

De startposities tussen het Verenigd Koninkrijk en de Europese Unie liggen momenteel erg ver uit elkaar. Vinden de twee tegen het einde van de transitieperiode - momenteel 31 december 2020 - geen handelsakkoord, dan wacht er een aanzienlijke economische klap. Vermoedelijk komen de twee slechts een kleine gemeenschappelijke basis overeen om de gesprekken nadien verder te zetten. Het lijkt de enige mogelijke piste gezien het krappe tijdschema.

Het Schotse parlement stemde intussen vóór een nieuw referendum over onafhankelijkheid. 64 parlementsleden gingen akkoord, 54 stemden tegen. De Schotten stemden in meerderheid (55 procent) tegen onafhankelijkheid in 2014 en in grote meerderheid (62 procent) tegen de brexit in 2016. Juridisch gezien kan de Schotse regering echter niet op eigen houtje een referendum houden. De Britse regering moet daar ook voorstander van zijn en die is dat niet.

Wordt vervolgd.

⊕ Wijzigingen wetgeving

Structuur en organisatie van het buso

Wijziging aan [SO/2011/03/BuSO](#). Deze omzendbrief verduidelijkt onder andere de impact van de modernisering op opleidingsvorm 3.

Het werkingsbudget in het bao

Wijziging aan [BaO/98/5](#). Vanaf schooljaar 2019-2020 worden de werkingsmiddelen voor het kleuter- en lager onderwijs gelijkgeschakeld. Verwittig je personeel.

Je kan de laatste wijzigingen van omzendbrieven altijd [online](#) raadplegen.

⊕ Defensie, nieuwe studierichting

Defensie wil een studierichting 'Defensie en Veiligheid' vanaf 2021 introduceren in middelbare scholen introduceren.

Nu de komende vijf jaar bijna de helft van alle Belgische militairen met pensioen gaat, is Defensie naarstig op zoek naar nieuwe rekruten. Om het tekort op te vangen wil het leger starten met 'Defensie en Veiligheid', een nieuwe studierichting in de derde graad van het middelbaar onderwijs. Dat bevestigt federaal minister van Defensie Philippe Goffin (MR).

Naast algemene vakken krijgen de leerlingen les in kaartlezen en oriëntatielopen. Ook sport heeft een belangrijke plaats in het lessenrooster. Door stages bij verschillende legereenheden zullen leerlingen zich bovendien een "goed beeld kunnen vormen van de job als militair", al hoeven ze geen "Kamp Waes"-toestanden te vrezen.

Defensie hoopt dat de opleiding in september 2021 van start kan gaan. In Vlaanderen zouden vijftien scholen al interesse getoond hebben. Minister van Onderwijs Ben Weyts (N-VA) is enthousiast, al moet "nog heel wat worden uitgeklaard om de streefdatum te halen", zei hij.

⊕ Brochure ziekteverzuim

Evolutie van het ziekteverzuim in 2018, verschenen eind december 2019.

Het rapport brengt het ziekteverzuim van het Vlaamse onderwijspersoneel in 2018 in kaart. Het bevat gegevens over het aantal ziektedagen van personeelsleden uit het basisonderwijs, het secundair onderwijs, het deeltijds kunstonderwijs, het volwassenenonderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding, de onderwijsinspectie en de pedagogische begeleidingsdiensten.

Het ziekteverzuimpercentage bedraagt in 2018 4,48% met eendagsziekten inbegrepen en 4,31% zonder eendagsziekten. In 2017 ging het respectievelijk om 4,35% en 4,18%. Het gaat bijgevolg om een stijging van 0,13 procentpunt. In 2018 werden er 2.853.170 ziektedagen genomen door het Vlaamse onderwijspersoneel. Dat is een stijging van 114.552 dagen of 4,18 % t.a.v. het aantal ziektedagen van 2017. Om dat cijfer te interpreteren, moeten we ook rekening houden met een stijging van het aantal personeelseenheden, waar we te maken hebben met een stijging van 0,98%.

Conclusie : Het ziekteverzuimpercentage voor het Vlaamse onderwijspersoneel is de afgelopen jaren blijven stijgen. Het was in 2018 het hoogst van de laatste vijf jaren.

Een mogelijke verklaring voor die stijging is de toename van het aantal personeelsleden in de leeftijdscategorie van 56 tot 65 jaar. Ingevolge de maatregelen i.v.m. het verminderen van de mogelijkheden tot vervroegde uitstap en het opschuiven van de pensioendatum waren er in 2018 28.261 personeelsleden in deze categorie, t.o.v. 26.310 in 2017. Dat komt overeen met een stijging van 7,4 %. In combinatie met het feit dat het ziekteverzuimpercentage stijgt met de leeftijd, is die evolutie mede een verklaring voor de stijging van het ziekteverzuimpercentage in het Vlaams onderwijs in 2018.

Het aantal eendagsziekten is in 2018 gestegen met 4,20% of 4.467 dagen, terwijl het globale aantal ziektedagen steeg met 4,18%. In totaal ging het in 2017 om 110.823 ziektedagen van één dag.

Het gemiddeld aantal ziektedagen per personeelslid bedraagt in 2018 16,37 dagen t.o.v. 15,87 dagen in 2017.

Het ziekteverzuim van het gesubsidieerd vrij onderwijs is lager dan het algemeen ziekteverzuimpercentage van 4,48 %. Het ziekteverzuim is gestegen in alle netten behalve in het Gemeenschapsonderwijs, waar het daalde.

Psychosociale aandoeningen blijven ook in 2018 de voornaamste oorzaak van ziekteverzuim. Het gaat om 39,60% van de ziektedagen (40,84% bij mannen en 39,28% bij vrouwen). Dat is een lichte stijging in vergelijking met het vorige jaar, toen het 39,01% bedroeg.

Bij de psychosociale aandoeningen zien we een relatieve oververtegenwoordiging van het directiepersoneel. Als we binnen het directiepersoneel gaan kijken in de leeftijdsgroep van 56 tot 65 jaar is 59,51 % van de ziektedagen het gevolg van een psychosociale aandoening, terwijl dat voor de totaliteit van de personeelscategorieën in die leeftijdsgroep 44,88% bedraagt, een verschil van 14,63%. Bij de leeftijdsgroep van 46-55 jaar is het verschil 10,52%.

Evolutie van het deeltijds werken ingevolge ziekte in 2018: VVP-ziekte en LVVPmed.

Van de mogelijkheid om deeltijds het werk te hervatten in het ziekteverlofstelsel werd in 2018 opnieuw meer gebruik gemaakt dan in 2017.

Er waren 291.563 dagen VVP-ziekte. Dat zijn 52.485 dagen VVP-ziekte meer dan in 2017, wat een stijging vertegenwoordigt van 21,95%. In totaal hebben 2.578 personeelsleden dat verlof opgenomen. Het grootste aantal dagen VVP-ziekte wordt opgenomen binnen de leeftijdsgroep 46-55 jaar. De meerderheid van de aanvragers zijn personeelsleden die afwezig zijn wegens psychosociale aandoeningen, namelijk 42,44%.

We stellen vast dat bij het verlof wegens verminderde prestaties wegens ziekte het gemiddelde aantal opgenomen dagen in 2018 stijgt van 109,52 dagen naar 113,10 dagen.

Langdurig verlof voor verminderde prestaties om medische reden (LVVPmed) werd in 2018 opgenomen door 1.814 personeelsleden (219 mannen en 1.595 vrouwen) voor in totaal 552.788 dagen, in 2017 ging het om 1.500 personeelsleden en 442.014 dagen. Het gaat hier bijgevolg om een stijging met 20,93% qua personeelsleden en een stijging van 25,06% qua aantal dagen. Deze stijging is een stuk kleiner dan de stijging die we noteerden in 2017. Toen was er een stijging van 46,3 % qua aantal dagen LVVPmed t.o.v. 2016.

De evolutie is verklaarbaar, omdat personeelsleden wegens de aard van hun aandoening meerdere jaren van LVVPmed gebruik maken en er elk jaar een aantal nieuwe personeelsleden bijkomen. De perioden waarin personeelsleden gebruik maken van LVVPmed hebben geen invloed op hun ziektekrediet, maar er is wel een bezoldiging voor 60 % van het volume dat de personeelsleden niet meer werken.

Bij de mannen situeert het grootste aantal personeelsleden met LVVPmed zich in de leeftijdsgroep 56-65 jaar, bij de vrouwen in de leeftijdsgroep 46-55j. Opvallende vaststelling is dat 424 personeelsleden jonger zijn dan 46 jaar, 70 zelfs jonger dan 36 jaar. Wellicht zal een grote groep van deze personeelsleden een heel lange periode met verminderde prestaties werken, nl. tot aan de vooravond van het pensioen. We zien ook een stijging van de psychosociale aandoeningen bij LVVPmed.

In totaal is 16,71% van de dagen LVVPmed het gevolg van een psychosociale aandoening.

Evolutie van de controles die het controleorgaan uitvoerde in 2018

In 2017 werden 19.117 controles uitgevoerd door de controlefirma. In vergelijking met vorig jaar is dit een daling door een gelijkblijvend budget, maar met een indexverhoging van de prijs van de controles. 31,49% van de controles gebeurden op initiatief van Certimed zelf, op basis van afgesproken criteria. Op initiatief van de werkgevers is 22,56% van de controleaanvragen uitgevoerd. Daarnaast stijgt ook het aantal controles op initiatief van het personeelslid. Hun aandeel bedraagt in 2018 45,47%. Nieuw in het jaarrapport 2018 is de aparte opname van een rubriek m.b.t. de klachten naar aanleiding van controles van afwezigheid wegens ziekte of onderzoeken m.b.t. deeltijds werken. Het volledige rapport vindt u hier:

<https://www.vlaanderen.be/publicaties/rapport-afwezigheden-naar-aanleiding-van-ziekte-vlaams-onderwijspersoneel-2018>

⊕ Hoger onderwijs in Vlaanderen

Er is een nieuwe brochure uitgegeven door de Vlaamse overheid. HO 2020.

De brochure bevat informatie over de organisatie van het hoger onderwijs (soorten instellingen en opleidingen, toelatingsvoorwaarden, leerkrediet, ...) en over studeren in het buitenland of studeren met een functiebeperking. Verder worden ook een aantal veelgebruikte woorden uit het hoger onderwijs verklaard.

<https://www.vlaanderen.be/publicaties/hoger-onderwijs-in-vlaanderen-informatiebrochure-2020>

⊕ Beroep in de kijker

Iedereen in Vlaanderen mag als gids of reisleader aan de slag. Toch biedt het volgen van een opleiding tot gids of reisleader voordelen. Toerisme Vlaanderen werkt sinds jaar en dag aan de kwaliteit van gidsen en reisleaders. Kandidaten kunnen met een opleiding de noodzakelijke basiscompetenties verwerven om als gids of reisleader aan de slag te gaan.

- Een gids is een persoon die deskundige uitleg geeft aan een groep mensen over verschillende aspecten van een stad, regio, gebouw, museum ...
- Een reisleader is een persoon die instaat voor het goede verloop van een georganiseerde reis en die de groep wegwijst in de verschillende facetten van de bestemming.

<https://www.toerismevlaanderen.be/opleiding-gids-reisleader>

<https://www.vlaanderen.be/erkenning-van-gidsen-en-reisleaders>

SECTOREN

⊕ Betoging 28 januari

Ongeveer tienduizend mensen namen op 28 januari deel aan de nationale manifestatie van de socialistische vakbond ABVV voor een sterke sociale zekerheid. Dat meldt de politie van Brussel. De betoging veroorzaakte hinder bij de Brusselse openbaarvervoermaatschappij MIVB. Bij De Lijn en NMBS was er 'zo goed als geen hinder'.

Het ABVV meent zelf dat er twintigduizend actievoerders present tekenden. De betoging ging om 11 uur van start aan het station Brussel-Noord en trok naar Brussel-Zuid, de eindbestemming van de manifestatie. Vanmiddag zullen de top van de vakbond en de socialistische mutualiteiten nog toespraken houden.

Heel wat manifestanten hebben vakbondsvlaggen mee. Anderen dragen borden of spandoeken met opschriften als 'onze sociale zekerheid = ons geld' en 'ni fokke me onze sociale zekerheid'.

Het ABVV zegt 'ongerust' te zijn over de toestand van de sociale zekerheid en de sociale bescherming, maar ook over de huidige politieke situatie. 'De financiering van de sociale zekerheid loopt mis', verklaarde algemeen secretaris Miranda Ulens vlak voor de start aan Belga. 'De rechtse partijen willen blijven knippen in de inkomsten, maar dat betekent dat er ook geknipt moet worden in de uitgaven. Het is nochtans mogelijk om bijkomende inkomsten te vinden die niet de gewone burger treffen.'

'De solidariteit moet hersteld worden', zei ook Paul Callewaert van de socialistische mutualiteit. 'Dat zal alleen lukken als iedereen bereid is daarin te investeren'.

De andere vakbonden nemen niet deel aan de betoging. De linkse partij PVDA is wel aanwezig. Op een geïmproviseerd podium aan de kant van de weg spraken de partijleden Jos D'Haese en Raoul Hedeboom de betogers toe.

In Brussel is er door de manifestatie hinder bij de bussen, maar zo goed als alle metro- en tramlijnen worden bediend, op vijf lijnen na. 'Reizigers moeten wel rekening houden met lagere frequenties en hogere wachttijden', zegt woordvoester An Van hamme. 'Voor de impact op de avondspits is het afwachten tot de ploegenwissel.'

Bij de Vlaamse openbaarvervoermaatschappij De Lijn is er 'zo goed als geen hinder voor onze bussen en trams', meldt woordvoester Astrid Hulhoven.

'Reizigers die echt 100 procent zeker willen weten of hun bus of tram rijdt, kunnen zoals steeds hun halte opzoeken in onze app.'

Ook bij spoormaatschappij NMBS heeft de actiedag van ABVV 'geen impact', zegt woordvoerder Bart Crols.

Net als in Brussel ondervindt het openbaar vervoer in Wallonië wel hinder. De impact bij TEC is het grootst in Henegouwen, maar ook in de andere provincies is het verkeer verstoord.

In de haven van Antwerpen is er impact op het scheepvaartverkeer, maar die blijft beperkt. Dat zegt het Havenbedrijf. Zoals verwacht is er vooral hinder in het gebied achter de sluizen en dus niet aan de grootste containerterminals. Een dertigtal schepen lag vanmorgen te wachten om het havengebied in te mogen. Het Havenbedrijf verwacht dat het aantal wachtende schepen nog toeneemt tot zowat vijftig of zestig. De achterstand zou wel binnen de 24 uur kunnen worden weggewerkt. Voor de binnenvaart zijn er geen problemen.

Hoewel de christelijke vakbond niet deelneemt aan de actiedag, heeft de afdeling Luik-Verviers van de CSC beslist om een symbolische actie te voeren op vijf Luikse bruggen om hun steun te betuigen. Op de bruggen brachten vakbondsleden 's ochtends spandoeken aan. 'De sociale zekerheid, een investering in het menselijke', 'De sociale zekerheid, een bescherming van het moederschap en het pensioen' en ook 'De sociale zekerheid, 75 jaar solidariteit' zijn enkele van de opschriften. Bron: De Standaard

Het Verbond van Belgische Ondernemingen reageerde verbaasd op de nationale actiedag van het ABVV tegen de toestand van de sociale zekerheid.

'Waarom actie voeren en de bedrijven in moeilijkheden brengen, terwijl zij het gros van de inkomsten van de sociale zekerheid verzekeren?', zegt topman Pieter Timmermans.

Het VBO is niet onder de indruk. 'Een nieuw jaar, een nieuwe betoging van de socialistische vakbonden, een nieuwe actie die gedekt is door een stakingsvergoeding waarbij geen sociale bijdragen betaald worden in functie van de financiering van onze sociale zekerheid', klaagt topman Pieter Timmermans aan.

'Een duurzame sociale zekerheid vergt dat gezamenlijk zowel naar inkomsten als uitgaven gekeken wordt. In plaats van te manifesteren op straat, lijkt het mij beter om constructieve beleidsvoorstellen te formuleren', besluit Timmermans.

✚ VRT voerde acties

Naar aanleiding van het ontslag van CEO Paul Lambrechts, die om onduidelijke redenen ontslagen werd, riepen de VRT-vakbonden op maandag 27 januari een 24-uur durende staking uit. Een staking die volgens hen "onvermijdelijk" was. Ze zijn niet te spreken over de manier waarop CEO Paul Lambrechts vorig week is ontslagen en de geplande besparingen vanuit de Vlaamse regering.

Door de staking was er op de radio bijna alleen muziek te horen. Ook voor televisie was er een alternatieve programmatie met kortere journaals.

Gaat de staking over het ontslag van CEO Paul Lambrechts of omwille van de nieuwe besparingsronde? Clem Robyns: "Dat ontslag is niet meer dan de laatste druppel. Bovendien gaat het ons minder om het ontslag zelf, dan om de manier waarop het gebeurd is. Het is een cumulatie van maanden waarin machthebbers zoals Benjamin Dalle (CD&V, Vlaams minister van Media, RB) het personeel van de VRT compleet hebben genegeerd."

Ook VRT-gezicht Annemie Struyf staakt niet: 'Dit is elke deontologische grens voorbij' 'Zelfs al mocht Paul Lambrechts de beste VRT-CEO geweest zijn, dan nog had ik hem moeten ontslaan': een interview met mediaminister Benjamin Dalle (CD&V).

"Zo vind ik het straf dat Dalle binnen de 48 uur na zijn benoeming al wist te zeggen dat het binnen de VRT nog véél efficiënter kon. Dat moet zowat de snelste bedrijfsdoorlichting in de geschiedenis zijn geweest. Sindsdien heeft hij nog geen enkele poging ondernomen om zich te informeren over de gevolgen van alle vorige besparingen. Het zijn diezelfde mensen die telkens weer in de kranten verkondigen dat ze het beste voorhebben met de openbare omroep en zijn medewerkers. Dat getuigt van een totale minachting."

Wat zou u als personeelslid zeggen, mocht de minister het u vragen?

"Als de nieuwe besparingen nog eens bovenop alle besparingen en niet-indexeringen van de afgelopen tien jaar komen, dan zal de VRT het met 40 procent minder moeten doen dan waar ze recht op heeft. Ik daag iedereen uit om te bekijken hoe hij of zij dat zou klaarspelen. Want intussen moeten we wel evenveel blijven leveren; er komt in het veranderende medialandschap zelfs steeds meer bij. Momenteel doen we dat met een kwart minder mensen, en we gaan naar een derde minder."

"Ik ben het een beetje beu dat ik om de haverklap mensen bij me krijg die huilen van uitputting. Men mag dat kinderachtig of zwak vinden, maar als je collega's de uitputting nabij zijn – jonge én oudere mensen – dan is dat niet vol te houden. Het feit dat men dat niet wil horen, dat Dalle en de Vlaamse regering dat wegwuiven, creëert serieus wat woede. Het zijn echt niet alleen de zogezegd traditionele stakers die maandag het werk neerleggen, maar ook mensen van de nieuwdienst of het management die anders zelden meedoen."

Het zijn niet enkel de vakbonden die staken, maar ook het platform Iedereen VRT.

"Iedereen VRT komt op voor alle niet-geyndiceerde medewerkers. We zijn wat losser georganiseerd en voorzichtiger in onze standpunten. Maar dat er alom stakingsbereidheid is, daar twijfel ik geen seconde aan."

Toch ontstaat er ook een tegenbeweging van medewerkers die zich uitspreken tegen een staking.

"Er is geen tegenbeweging, alleen een paar enkelingen (zie kader), en zij hebben ongetwijfeld hun medestanders. De enige persoon achter de schermen die publiek standpunt heeft ingenomen, heeft zich zondagochtend in een mooie tekst geëxcuseerd dat hij zijn collega's op die manier had aangepakt, al blijft hij bij zijn kritiek. Verder heb ik twee slecht geïnformeerde vedetten gehoord, die misschien eens een workshop empathie moeten krijgen."

"Natuurlijk, je vertegenwoordigt nooit het hele personeel. Maar ik ben ervan overtuigd dat we maandag wel de meerderheid vertegenwoordigen."

Hoe staat de werkvloer tegenover de open oorlog aan de VRT-top?

"Er is bezorgdheid dat die klucht ons gaat verzwakken. Vooral omdat de situatie al lang opgelost had kunnen zijn. Nu wordt ze al weken kunstmatig gerekend, en ik vraag me af waarom."

"En minister Dalle ontsloeg CEO Lambrechts omdat hij een bepaalde situatie niet opgelost gekregen heeft. Maar de redenen waarom dat niet gelukt is, die noemt hij irrelevant. Veel absurder kan je het zelfs in België niet bedenken. Zowel de minister als de voorzitter moeten ons vertrouwen terugwinnen."

'De VRT staakt niet, maandag staken de vakbonden'

Niet alle personeelsleden van de VRT staken. "Als u ergens leest dat 'het voltallige personeel' achter de CEO staat en met een staking wil protesteren tegen de beslissingen van de Vlaamse regering, weet dan

dat u dat met een flinke korrel zout moet nemen”, schreef iedereen beroemd-eindredacteur Henk De Corte op zijn blog. Zo hoort hij steeds meer medewerkers zich tegen een staking uitspreken. “Niet omdat ze niet willen protesteren tegen de gang van zaken. (...) Maar met zo’n staking gijzel je de verkeerde mensen. In plaats van de politiek of het management, gijzel je de kijker en je eigen collega’s. Zo’n staking doet het lijken alsof er een dag minder wordt gewerkt, maar in werkelijkheid betekent het extra veel werk en gedoe.”

Gesteund door het bericht, postte ook MNM-dj Tom De Cock een bericht op zijn blog. “De VRT staakt niet, maandag staken de vakbonden”, stond er te lezen.

En ook programmamaker Annemie Struyf deelde haar grieven op sociale media. “Sorry, vakbond, ik staak niet mee maandag”, schreef ze. “Omdat ik mij niet vertegenwoordigd voel door jullie. Sterker nog, ik voel mij echt oncomfortabel als jullie pretenderen in mijn naam te spreken om de ene te demoniseren en de andere heilig te verklaren. Zo zit de wereld niet in elkaar. ‘

⊕ Gevangenispersoneel staakte

Op donderdag 30 januari was er een nieuwe 24 urenstaking begonnen in alle gevangenissen. De vakbonden willen vanaf nu elke week gedurende een etmaal het werk neerleggen, uit protest tegen de manier waarop minister van Justitie Koen Geens (CD&V) een minimale dienstverlening bij stakingen wil invoeren in de gevangenissen.

Woensdag vond er overleg plaats tussen de bonden en minister Geens. Maar dat leverde geen resultaat op. Meteen kondigden de vakbonden aan dat ze de acties zouden voortzetten. Daarbij ook de eerder aangekondigde wekelijkse 24 urenstaking in alle gevangenissen (telkens van donderdag tot 22.00 uur tot vrijdag 22.00 uur).

Nog voor de start van de 24 urenstaking, vonden donderdag in enkele gevangenissen al spontane acties plaats.

De acties kunnen nog uitbreiden. “Het is niet uitgesloten dat er, vrijblijvend en in gemeenschappelijk front, nog één extra stakingsdag per week, per gevangenis wordt georganiseerd”, zegt ACV Openbare Diensten bijvoorbeeld. ACOD liet weten sterk te overwegen om vanaf de volgende weken ook in andere sectoren de acties bij de gevangenissen te gaan ondersteunen.

Sinds vorige week staakten cipers tegen de invoering van de minimale dienstverlening. Die moet ervoor zorgen dat er genoeg cipers zijn zodat maaltijden of wandelingen bij een staking niet in het gedrang komen. De vakbonden hebben hun aangekondigde acties on hold gezet.

“Ik vrees dat ze eerst willen zorgen dat we niet kunnen staken”, zegt Nathalie Schoonbaert (49), een cipier uit de gevangenis van Brugge. “Om ons dan nog wat meer af te nemen. Ik denk dat dat de bedoeling is.” Voor haar is de regeling rond de minimale dienstverlening de druppel die de emmer van de onderbezetting in de gevangenissen doet overlopen. “Nu is het al moeilijk om verlof te nemen. En vroeger wilden ze ook onze ziektedagen verminderen.”

Ook Hans Tielens (30), een cipier uit de gevangenis van Merksplas, voelt het zo aan. “Voor ons is staken de enige manier om actie te voeren tegen het beleid”, zegt hij. “En net dat stakingsrecht komt op de helling te staan.”

De minimale dienstverlening is al langer een heet hangijzer binnen justitie. Eerder deze maand besloot Geens om zijn plan zonder akkoord met de bonden door te drukken. Vandaag – nadat er al vakbondsacties geweest zijn – zit de minister weer met de bonden aan tafel.

Natuurlijk begrijpen de cipers waarom er een minimale dienstverlening nodig is. Als het gevangenispersoneel het werk neerlegt, moeten voor de gevangenen nog een aantal basisrechten gegarandeerd blijven: maaltijden, een dagelijkse wandeling van een uur of bezoek. Net daar is het in het verleden al verkeerd gelopen.

Tijdens de stakingen van de cipers in 2016 was de situatie in sommige gevangenissen mensonterend. Gevangenen zaten de klok rond in hun cel en konden zich amper wassen. Toen klopte het CPT – een

Europees comité tegen het 'folteren' van gevangenen – op tafel om via een minimale dienstverlening te verhinderen dat zulke situaties zich nog zouden voordoen.

Vorig jaar is een wet goedgekeurd om die minimale dienstverlening in te voeren, maar het overleg erover tussen de vakbonden en Geens is sindsdien vastgelopen. "Over de minimale dienstverlening is drie jaar onderhandeld", zegt zijn woordvoerder Sieghild Lacoere. "Er is overleg geweest in vier rondes, zelfs met een bemiddelaar, maar op een gegeven moment moet het vooruitgaan. Wij zijn het enige land in Europa zonder een minimale dienstverlening, naast Albanië."

Wat het overleg zo moeilijk maakt, is dat Geens en de bonden beiden uitgaan van andere cijfers over hoeveel personeel er nodig is om de gevangenen te bewaken. De minister stelt dat er in het merendeel van de gevangnissen tussen de 50 en 60 procent bezetting nodig is.

Volgens de bonden wordt er echter met de cijfers gegoocheld, omdat die uitgaan van kaders die volledig zijn ingevuld – quod non. En vraagt de minister te veel cipers, om aan de wettelijke verplichtingen te voldoen. Daardoor wordt het cipers in de praktijk dus veel moeilijker gemaakt om te staken. "Zo kunnen ze ons monddood maken", zegt Schoonbaert. "Als ze dat hebben bereikt, kunnen wij niets meer doen." De manier waarop de plannen voor de minimale dienstverlening zijn uitgetekend, stoot ook Tielens tegen de borst. "In veel gevangnissen zit het personeel nu al op zijn tandvlees", zegt Tielens. "Voor die 'minimale dienstverlening' zouden er in sommige gevangnissen al meer mensen nodig zijn dan het kader waarop ze in normale werkdagen moeten werken. Je kan dus spreken van een 'maximale dienstverlening'."

Als het overleg nu spaak loopt, gaan de geplande acties opnieuw door. En bij zulke stakingen is er altijd een vrees dat spanningen tussen de gevangenen en cipers oplopen. "Er zijn gedetineerden die bij ons op de grond slapen omdat ze met drie een tweepersoonscel moeten delen", zegt Schoonbaert. "Voor mij kan dat niet. Maar als er spanning is, tegen wie uiten ze dat dan? Meestal tegen de persoon die de deur komt open doet." Bron: Het Nieuwsblad en De Morgen.

⊕ Poetshulpen staakten

Zowat 1.000 poetshulpen die met dienstencheques worden betaald, zijn op 8 januari niet aan de slag gegaan. Ze vragen een loonsverhoging van 1,1 procent bovenop de index. "Een peulschil", noemen ze dat zelf, als je weet hoe zwaar de job is. In dat laatste argument worden ze gesteund door artsen.

Voor de werkgevers in de dienstenchequesector is de loonsverhoging geen optie, omdat de marges er al krap zijn. Toch is die 1,1 procent extra geen onredelijke vraag, zeggen verschillende poetshulpen aan VRT NWS. "Dat klein beetje meer respect voor wat wij doen, is niet misplaatst." Want, zo klinkt het haast in koor, "we hebben een zware job, zowel fysiek als mentaal".

Dat bevestigt ook Sonja Van Hoof (51) in "De wereld vandaag" op Radio 1. Zij is nu een dik jaar aan de slag als poetshulp en zegt dat ze het zeker in het begin erg zwaar had. "Die mensen eisten te veel van mij. Dan heeft het bedrijf voor andere klanten gezorgd en was het beter."

De klanten die veel verwachten van hun poetshulp hebben vaak niet eens het juiste poetsmateriaal voorhanden.

"De sfeer in de dienstenchequesector wordt heel hard bepaald door de klanten", voegt huishoudhulp Isaura Van De Putte toe. "Je kan daar heel veel geluk mee hebben, maar ook veel pech." Van Hoof wil daarom vooral dat de dienstenchequebedrijven hun klanten vertellen "dat de meeste poetsdames of -heren daar echt zijn om te werken en dus ook echt wel hun best doen".

Brecht Verbrugghe, ook lid van Weerwerk, denkt dat de job van huishoudhulpen onderschat wordt. De sector kent dan ook veel uitval. "Bij een zware job spelen factoren mee als werkdruk en arbeidsorganisatie en bij poetsvrouwen ook: arbeidsomstandigheden. Ze moeten vaak de dezelfde bewegingen doen - trappen op en af, dingen uitwringen, moeilijke houdingen. Hoe vaak je dat moet doen, is belangrijk."

Hij treedt de poetsvrouwen bij dat ze zelf meer controle over uren en rusttijden moeten kunnen krijgen. "Bij een bepaalde belasting, bijvoorbeeld van de pezen, zijn rustpauzes enorm belangrijk om te recuperen. Als je die pauzes wegnipt, recupereer je niet en krijg je ontstekingen."

De opmerking dat de job ook mentaal zwaar is, beaamt Verbrugghe. Met name de eenzaamheid kan doorwegen. "Eenzaamheid heeft een impact op aandoeningen van de rug, ellebogen, schouders, maar ook op psychisch welzijn. Sociaal contact en je gesteund voelen door beroepsgenoten, heeft een positieve impact."

De vakbonden en werkgevers van de dienstenchequesector hebben ondertussen toch een ontwerpakkord bereikt. Poetshulpen kunnen rekenen op een verhoging van hun brutoloon met 0,8 procent (en niet de verhoopte 1.1 procent). Ze krijgen ook eenmalig een cadeaucheque ter waarde van twintig euro - een compensatie voor 2019.

Na bijna negen maanden onderhandelen hebben de vakbonden van de dienstenchequesector een ontwerpakkord bereikt over een loonsverhoging met werkgeversorganisatie Federgon. Dat overleg vloeide voort uit het tweejaarlijkse interprofessioneel akkoord tussen de sociale partners van vorig jaar. De vakbonden vroegen een loonsverhoging van 1.1 procent voor de poetshulpen en werknemers van de strijkateliers die betaald worden met dienstencheques. Een eis die in de meeste andere sectoren al lang verworven is. In het ontwerpakkord is nu sprake van een verhoging van het brutoloon van 0.8 procent. De vakbonden reageren al bij al tevreden. 'Dit is beter dan de 130 euro ecocheques die de werkgevers aanvankelijk hadden aangeboden', zegt Issam Benali van vakbond ABVV. 'Een loonsverhoging is ook recurrent, het komt maandelijks terug. Dat is beter dan de eenmalige bonus.'

Uiteraard is het voor de vakbonden een beetje zuur dat de 1.1 procent loonsverhoging er niet in zat, maar Pia Stalpaert van het ACV benadrukt dat er nu tenminste 'een sokkel is voor iedereen'. 'Als de onderhandelingen waren afgesprongen, hadden we niets. In de grote bedrijven kan er nog verder onderhandeld worden over die 1.1 procent, maar de werknemers in veel kleine bedrijven gaan er nu al zeker op vooruit.'

In het protocolakkoord zit naast de brutoloonsverhoging ook een cadeaucheque van 20 euro. Die cheque is eenmalig en dient als een compensatie voor 2019, klinkt het bij de vakbonden.

Daarnaast is er ook een extra vergoeding voor mensen die thuis strijken. Ze krijgen 10 procent bovenop het brutoloon voor de onkosten die ze maken - eigen materiaal, verwarming, etc.

De vakbonden onderhandelden ook een uitbreiding van de aanmoedigingspremies voor ouderschapsverlof en mantelzorg. Werknemers hebben vanaf 1 januari recht op een bijkomende premie van 20, 40 of 90 euro per maand, afhankelijk van het opgenomen tijdskrediet (1/5, halftijd of voltijds). 'Voor iemand die voltijds mantelzorg opneemt, komt dat toch op duizend euro op jaarbasis. Dat is niet onaanzienlijk, zegt Benali.

Door technische aanpassingen gaan ook personen die deeltijds in dienst zijn erop vooruit bij verschillende bedrijven.

De huishoudhulpen voerden actie om hun eis kracht bij te zetten. 'Met 11,50 euro bruto per uur behoren de 145.000 werknemers uit de sector tot de laagstbetaalden van het land', aldus nog de vakbondsorganisaties. Bron: VRT

U merkt, de 1000 actievoerders, die voornamelijk vakbondsafgevaardigden waren die een half dagje betaald verlof hadden genomen, hebben na jaren van overleg, rekenen, narekenen en enkele uren actievoeren hun strijd gewonnen.

En ze hebben een "grandioos" resultaat bereikt: 1 brood per maand per poetshulp. Voor de kaas ertussen zal nog enkele jaren moeten gewacht worden. ☹️

📍 5500 verplegers te weinig

In onze ziekenhuizen zijn 75.000 verpleegkundigen aan de slag. Dat zijn er minstens 5.500 te weinig om patiënten goede zorg te kunnen bieden. En het is bewezen: dat tekort aan verpleegkundigen is verantwoordelijk voor een deel van de onverwachte overlijdens in onze ziekenhuizen.

In de Belgische ziekenhuizen moet één verpleegkundige zorgen voor gemiddeld 9,4 patiënten. Dat is al iets beter dan tien jaar geleden, toen het nog om 11 patiënten ging maar nog steeds een stuk onder de internationale maximumnorm van 8 patiënten. Bovendien voeren verpleegkundigen tegenwoordig steeds vaker taken uit waarvoor ze overgekwalificeerd zijn, zoals maaltijden opdienen en patiënten

transporteren binnen het ziekenhuis. Dat alles maakt hun opdrachtenpakket nog eens zo zwaar. Een en ander blijkt uit een rapport van het Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg (KCE) en KU Leuven.

Eén op de vier verpleegkundigen geeft aan niet tevreden te zijn met de job. Meer dan één op de drie loopt zelfs een risico op burn-out. 10% denkt eraan het beroep te verlaten. Het KCE adviseert dan ook om binnen de vijf jaar te zorgen voor minstens 5.500 extra voltijdse verpleegkundigen. “Zo heeft men in het buitenland het tij kunnen keren”, weet KCE-hoofdonderzoeker Koen Van den Heede. “Aanwervingen zorgen ervoor dat het aantal patiënten per verpleegkundige daalt. Het beroep wordt dus aantrekkelijker, waardoor er minder mensen uitstappen en meer mensen voor de job gaan kiezen.” Bron: De Morgen

VARIA

⊕ Wat verandert er deze maand?

Elke maand verandert er wat aan de wetgeving. Dit verandert op 1 februari.

- **De trein zal duurder worden.**

Onder meer de prijzen van de standaard- en weekendbiljetten gaan omhoog. Aan de prijzen van de vrijetijdsproducten voor jongeren verandert er niets.

De prijs van het standaard- en weekendbiljet gaat gemiddeld met 1,53 procent omhoog. De prijzen van de woon-werkabonnementsen, de schoolabonnementsen en de afgeleide producten van de abonnementsen (zoals de Campuskaart) stijgen dan weer met 2,87 procent. De gemiddelde prijsaanpassing voor alle andere producten, buiten de abonnementsen, bedraagt 1,87 procent.

De prijs van de Key Card - voor korte afstanden binnen een bepaalde zone - en het seniorenbiljet wordt met respectievelijk 30 en 20 cent per traject aangepast.

De NMBS wil zich in haar strategie naar eigen zeggen blijven richten op het aantrekkelijker maken van de trein voor vrijetijdsreizigers. Daarom blijven de prijzen van de vrijetijdsproducten voor jongeren ongewijzigd. Het gaat dan om de Go Pass 1, Go Pass 10 en Go Unlimited, een vrij traject voor jongeren tot 26 jaar. Senioren mogen vanaf februari ook tijdens alle weekends van de zomervakantie gebruikmaken van hun voordelige seniorenbiljet. Voorts blijft ook de prijs van de Rail Pass ongewijzigd.

- **Sms-ticket De Lijn 18 procent duurder**

Ook De Lijn verandert zijn tarieven op 1 februari. Het gaat in de meeste gevallen om beperkte prijsverhogingen, en een enkele rit met een klassiek biljet wordt zelfs goedkoper. De prijs van het populaire sms-ticket stijgt wel met 18 procent.

Het sms-ticket zal vanaf februari niet langer 2,25 euro maar wel 2,65 euro kosten (inclusief operatorcost van 0,15 euro). Wie een smartphone heeft, is veel goedkoper af met een m-ticket via een app. De prijs daarvan blijft 1,8 euro.

Ook een groepsticket voor tien of meer personen wordt fors duurder: van 1,30 euro per rit naar 1,60 euro per rit (+23%). De dagpas zal dan weer zowel op kaart als digitaal 7,5 euro kosten. Momenteel is dat in de app nog 6 euro, en via de verkooppunten 7 euro.

De prijs van de tienrittenkaarten blijft onveranderd: 16 euro op een kaartje of 15 euro via de smartphone. Een biljet voor een enkele rit in voorverkoop wordt zelfs goedkoper: van 3 naar 2,5 euro. Dat ticket bij de chauffeur kopen met cash kan nog tot 1 juli, maar dan kost de rit wel nog 3 euro.

De abonnementsen tot slot worden ook wat duurder, behalve de maandabonnementsen. Een Omnipas, een abonnement voor 25- tot 64-jarigen, gaat bijvoorbeeld van 319 naar 329 euro per jaar. Het abonnement voor 65-plussers zal 55 euro in plaats van 54 euro per jaar kosten.

De Lijn schaft reserveringsplicht voor rolstoelgebruikers af

- **Rolstoelgebruikers**

die met een bus of tram van De Lijn op stap willen gaan, moeten vanaf 1 februari hun reis niet langer op voorhand reserveren. Ze kunnen wel alleen op- en afstappen aan rolstoeltoegankelijke haltes, en de rolstoelplaats op het voertuig moet nog vrij zijn.

Volgens De Lijn is ruim een derde van de circa 36.000 haltes rolstoeltoegankelijk. Of dat het geval is, kan de reiziger online checken. Ook aanmelden via de belbuscentrale blijft mogelijk.

Rolstoelgebruikers konden tot nu toe op een zestigtal bus- en tramlijnen van De Lijn al op- en afstappen zonder reservatie. Maar op andere lijnen moeten ze nog vaak minstens 24 uur vooraf een plaats reserveren op een specifieke busrit. Die laatste procedure was wat achterhaald, gaf men bij De Lijn toe. Dat komt omdat gebruikers intussen zelf kunnen opzoeken of de haltes die ze willen gebruiken rolstoeltoegankelijk zijn en omdat ook het grootste deel van de bussen en trams intussen aangepast is voor rolstoelen.

- **Stad Brussel voert alcoholverbod in voetgangerszone in**

De stad Brussel voert op 1 februari in de voetgangerszone een alcoholverbod in. Tussen middernacht en 6 uur 's ochtends wordt het openbaar nuttigen van alcohol verboden. Het gaat om een testperiode van zes maanden, waarna de maatregel geëvalueerd wordt.

De consumptie van alcoholische dranken op openbare plaatsen, in welke hoeveelheid dan ook, wordt verboden binnen een perimeter die grotendeels de Brusselse voetgangerszone rond de Beurs omvat. De perimeter loopt van het Fontainasplein tot aan het De Brouckèreplein en omvat zo de volledige Anspachlaan. De zijstraten van de Anspachlaan en de parallelle Kleerkopersstraat en de Zuidstraat behoren net zoals het Muntplein ook tot de perimeter.

De gemeenteraad gaf in december vorig jaar zijn toestemming voor het alcoholverbod, naar aanleiding van een groot aantal klachten rond geluidsoverlast, onreinheid en inbreuken op de openbare veiligheid zoals vandalisme en diefstallen. De feiten werden veelal toegeschreven aan dronken mensen die zich in de voetgangerszone bevinden.

Er zullen wel enkele uitzonderingen zijn op het verbod. Het nuttigen van alcohol blijft toegestaan op de door de stad vergunde terrassen en tijdens alle commerciële, feestelijke of sportevenementen die toegestaan of georganiseerd worden door de stad.

Wie betrapt wordt, zal zijn alcoholische dranken moeten afgeven en wordt bestraft met een boete van 350 euro.

⊕ Verkiezingen mei 2019

De twee informateurs Joachim Coens (CD&V) en Georges-Louis Bouchez (MR) zijn uit hun functie ontheven zijn, nadat ze hun eindverslag hadden uitgebracht bij de koning.

De koning heeft nadien Koen Geens de opdracht gegeven 'de nodige initiatieven te nemen om de vorming van een volwaardige regering mogelijk te maken'. Dat heeft het paleis bekendgemaakt. Geens zal op 10 februari verslag uitbrengen aan de koning.

Coens en Bouchez werden normaal gezien pas op 4 februari op het Paleis verwacht, nadat hun missie enkele dagen geleden met een week verlengd werd.

Maar het was voor iedereen een verrassing toen er op vrijdag 31 januari al een einde kwam aan hun opdracht.

De koning heeft hen "bedankt voor het geleverde werk", luidt het.

Korte tijd later arriveerde CD&V'er Geens, die voor de christendemocraten de federale onderhandelingen heeft geleid.

"De koning heeft vastgesteld dat de gesprekken tussen de partijen nog niet geleid hebben tot de vorming van een coalitie die de steun geniet van een parlementaire meerderheid", klinkt het in een mededeling van het paleis. "Hij heeft de heer Koen Geens met de opdracht belast de nodige initiatieven te nemen om de vorming van een volwaardige regering mogelijk te maken."

Geens zal de komende dagen contact opnemen met alle partijen, zo zei hij bij het verlaten van het paleis. Geens moet naar eigen zeggen “op basis van het rapport van de informateurs” gesprekken voeren met de verschillende politieke partijen “die een initiatief kunnen inleiden om een volwaardige regering te vormen”.

Gaat Geens op zoek naar een regering met PS en N-VA, waar CD&V al langer op aanstuurt? “Mijn opdracht is open”, zei Geens, “maar het spreekt vanzelf dat dat een formule is die ik met aandacht zal bestuderen, op basis van het zeer goede werk dat de informateurs hebben geleverd.”

“Ik verander niet zo snel van gedacht”, merkte Geens nog op, waarmee hij meteen aangaf dat CD&V nog altijd aanstuurt op een coalitie met N-VA en PS.

Volgens verschillende bronnen kregen informateurs Coens en Bouchez afgelopen dinsdag vooral een verlengingsperiode om de nieuwjaarstoespraak van koning Filip voor de ‘gestelde lichamen’ te overbruggen. In die toespraak riep hij gisteren de politieke partijen op tot verantwoordelijkheidszin. Zo vroeg hij om “compromissen” te zoeken, “eindelijk een volwaardige regering te vormen” en “exclusieven te laten vallen”.

Aan Franstalige kant werd de roep om CD&V kleur te laten bekennen almaar luider. Vooral de PS, maar ook de MR duwden achter de schermen door. In hun ogen verbinden de Vlaamse christendemocraten hun lot te zeer aan de N-VA van Bart De Wever. Door Koen Geens het veld in te sturen, zou CD&V zich niet meer kunnen verstoppen.

Volgens velen is de informateursopdracht van de heren Joachim Coens (CD&V) en Georges-Louis Bouchez (MR) compleet mislukt. Dat is niet per se hun eigen schuld.

Manmoedig hebben de informateurs geprobeerd om de twee dominante partijen PS en N-VA nader tot elkaar te brengen. Maar de Grand Canyon tussen de N-Va en de PS is veel te diep.

Het resultaat is nul, en zal nul blijven.

Een volgende koninklijke opdrachthouder, wie het ook weze, zou daar niets aan veranderen. Er is geen gemeenschappelijke grond. Vooral ontbreekt aan weerszijden de wil en het vertrouwen om die grond toch te vinden.

De uitwegen zijn dus nog altijd dezelfde als de dag na de verkiezingen. Ofwel wordt het een bonte regenboogcoalitie van rood, blauw, groen en oranje, ofwel wordt het niks.

Wat de informatieronde wel verhelderd heeft, is dat de weinige overblijvende opties stilaan ook dichtslibben. Een mens wordt er niet vrolijker van, maar die ‘duidelijkheid’ is er dan toch tenminste.

Er wordt door de partijen wel over allerlei varianten gespeculeerd, maar niets werkt.

De politieke impasse is zo groot dat de piste om de kiezer de kaarten opnieuw te laten schudden geen taboe meer is. En dat wil zeggen: nieuwe verkiezingen.

Maar wil de kiezer dat wel? De helft van de Vlamingen alvast wel.

In Brussel is slechts 37 procent het idee genegen, in Wallonië nog minder: daar wil slechts één op de drie weten van nieuwe verkiezingen. Wordt vervolgd.

⊕ Sociale verkiezingen 2020

De spelregels voor de kandidatenlijsten

Van 11 tot en met 24 mei 2020 vinden in heel wat ondernemingen de volgende vierjaarlijkse sociale verkiezingen plaats van de werknemersafgevaardigden in de ondernemingsraad en in het comité voor preventie en bescherming op het werk. De wetgeving inzake sociale verkiezingen onderwerpt de voordracht van de kandidaten aan een reeks strikte regels en termijnen.

Gepubliceerd op 24-01-2020

In zijn bijdrage die zopas verschenen is in het tijdschrift Oriëntatie, bespreekt Olivier Wouters, advocaat-vennoot bij Claeys & Engels, deze spelregels in detail, met een bijzondere aandacht voor de recente wetwijzigingen evenals voor de rechtspraak betreffende de vorige verkiezingsedities. We legden hem alvast enkele vragen voor.

Wie mag kandidaten voordragen?

'Voor alle personeelscategorieën (d.w.z. arbeiders, bedienden, kaderleden en jeugdige werknemers) kunnen de kandidatenlijsten ingediend worden door de representatieve interprofessionele werknemersorganisaties. Het gaat dus om het ABVV, de ACLVB en het ACV.'

Bij vorige verkiezingsedities leidde dit monopolie tot een uitgebreid betwisting, met meerdere debatten voor de arbeidsrechtbanken, het Hof van Cassatie evenals het Grondwettelijk Hof. Deze vorderingen werden allen afgewezen. Voor de ondernemingsraad kunnen, wanneer er een afzonderlijk kiescollege voor kaderleden is, de kandidatenlijsten voor deze categorie ook worden ingediend door de NCK. Daarnaast kan ook een zogenaamde interne kaderlijst worden ingediend als minstens 10% van de kaderleden van de onderneming deze lijst ondersteunt.'

Hoe worden de kandidatenlijsten ingediend?

'De kandidatenlijsten moeten ten laatste op dag X+35 bij de werkgever ingediend worden. Voor deze verkiezingen valt dag X+35 in de periode van 17 maart tot en met 30 maart 2020. De indiening kan gebeuren door verzending of overhandiging van papieren kandidatenlijsten. De indiening kan ook gebeuren via elektronische wijze via de webapplicatie van de FOD WASO.'

Gelden er specifieke verkiesbaarheidsvoorwaarden?

'Ja, de wet bepaalt een beperkt aantal voorwaarden waaraan de kandidaat moet voldoen. Deze voorwaarden moeten allen voldaan zijn op de datum van de sociale verkiezingen in het bedrijf. In de eerste plaats moet hij een werknemer zijn. Hij mag echter niet behoren tot het leidinggevend personeel, of de rol van preventieadviseur of vertrouwenspersoon hebben. Daarnaast moet de kandidaat op de verkiezingsdag minstens zes maanden anciënniteit hebben. Is dat niet het geval, dan moet gekeken worden of hij in 2019 binnen de technische bedrijfseenheid voor een totale periode van negen maanden tewerkgesteld was. Tot slot moet de kandidaat op de verkiezingsdatum minstens 18 jaar maar jonger dan 65 jaar zijn. Komt de kandidaat op voor de categorie van 'jeugdige werknemers', dan moet hij jonger dan 25 jaar zijn. Of deze voorwaarden voldaan zijn leidt bij elke verkiezingsronde tot een waaier aan betwistingen.'

Hoeveel werknemers mogen zich kandidaat stellen?

'Het aantal kandidaten hangt af van het aantal mandaten die ingevuld mogen worden als personeelsafgevaardigde in het preventiecomité en in de ondernemingsraad. Dit aantal mandaten wordt door de wet bepaald volgens het aantal werknemers dat in de technische bedrijfseenheid tewerkgesteld wordt op dag X, zijnde 90 dagen vóór de verkiezingsdag. Dag X valt dit jaar in de periode die loopt van 11 februari tot en met 24 februari 2020.'

'Sinds een arrest van het Hof van Cassatie van 30 maart 2009 is het duidelijk dat ook uitzendkrachten die op dag X tewerkgesteld zijn bij de gebruiker in aanmerking moeten worden genomen voor het berekenen van het aantal mandaten voor de organisatie van de verkiezingen bij deze gebruiker. Dit geldt niet voor een uitzendkracht die een vaste werknemer vervangt waarvan de uitvoering van de arbeidsovereenkomst is geschorst.'

U bespreekt in uw bijdrage ook de zogenaamde 'occulte bescherming'. Waarover gaat dat?

'De kandidaat-personeelsafgevaardigden voor de sociale verkiezingen genieten een bijzondere ontslagbescherming. Deze bescherming geldt ook voor de niet-verkozen kandidaat. De ontslagbescherming komt er in essentie op neer dat de werknemer enkel maar ontslagen kan worden om twee redenen: ofwel wegens een dringende reden (die op voorhand erkend moet worden door de arbeidsgerechten), ofwel wegens een economische of technische reden (die op voorhand erkend moet worden door het paritair comité waaronder de werkgever ressorteert en desgevallend door de arbeidsgerechten).'

'De kandidaten genieten de bijzondere ontslagbescherming vanaf dag X-30. Op dat tijdstip heeft de werkgever nog geen kennis van de kandidatenlijsten aangezien die hem pas op dag X+35 bezorgd moeten worden. Deze periode van 65 dagen noemen we daarom ook de "occulte beschermingsperiode". Elk ontslag dat plaatsvindt tijdens deze periode is niet zonder juridisch risico aangezien de ontslagen werknemer zich alsnog kandidaat kan stellen bij de verkiezingen. Hij geniet dus met terugwerkende kracht de ontslagbescherming. De occulte beschermingsperiode leidt doorgaans tot een waaier aan betwisting. Dat was niet anders bij de laatste sociale verkiezingen.'

Kunnen kandidatenlijsten betwist worden?

'Ja, de wet voorziet in een strikte kalender die gevolgd moet worden als men een of meerdere kandidaten wenst te betwisten. Die betwisting kan gaan over de vraag of de kandidatuur voldoet aan alle wettelijke

verkiezingsvoorwaarden (zoals bijvoorbeeld de anciënniteit). Daarnaast kan een werkgever een kandidatuur betwisten omdat hij meent dat die is ingegeven voor rechtsmisbruik. Bij de vorige sociale verkiezingseditie van 2016 zijn er heel wat geschillen geweest omtrent de kandidatenlijsten.'

Bron:

<https://legalworld.wolterskluwer.be/nl/nieuws/domein/sociaal-recht-en-hr/sociale-verkiezingen-2020-de-spelregels-voor-de-kandidatenlijsten/>

⊕ De financiering van de sociale zekerheid

Van cruciaal belang voor de toekomst van onze samenleving is de financiering van de sociale zekerheid, [het fundament van onze sociale welvaartsstaat](#). We weten dat deze financiering onder druk staat: de inkomsten van de sociale zekerheid houden geen gelijke tred met de uitgaven, grote tekorten dreigen. De oplossing, als we het publieke discours van een resem politici en opiniemakers mogen geloven, is onvermijdelijk: besparen in de sociale zekerheid. Het loont echter zeer de moeite ook even te kijken naar de inkomstzijde: wat is er daar gebeurd in de periode 2014-2018 als gevolg van het beleid van de regering-Michel? In deze analyse buigen we ons over de sociale bijdragen uit arbeid, veruit de belangrijkste financieringsbron van de sociale zekerheid: wie droeg wat bij, en hoe is dat in deze periode geëvolueerd? Het resultaat is best opzienbarend: ondanks de toegenomen werkgelegenheid en ondanks de toegenomen welvaart, boerden de sociale bijdragen van werkgevers in de privésector systematisch achteruit. De sociale zekerheid blijft met het tekort achter.

In 2018, leren cijfers van de Nationale Bank, keerde de sociale zekerheid voor meer dan 113 miljard euro aan sociale uitkeringen uit.*

Veruit het belangrijkste deel van deze uitgaven ging naar pensioenen (goed voor 47,6 miljard euro of 42% van de totale sociale uitkeringen) en naar de tussenkomst voor geneeskundige verzorging (30,5 miljard euro of 27% van de totale sociale uitkeringen). Uitkeringen bij ziekte en invaliditeit (8,8 miljard euro), kinderbijslag (6,6 miljard euro), en uitkeringen bij werkloosheid (5 miljard euro) volgen op verre afstand; naar het leefloon, een stelsel dat buiten de sociale zekerheid in klassieke zin valt, ging 1,3 miljard euro, of 1,2% van de totale toegekende sociale uitkeringen.

*Zoals het voorbeeld van het leefloon duidelijk maakt, is het domein van de sociale uitkeringen waar we het hier over hebben iets breder dan de sociale zekerheid in strikte zin; de sociale uitgaven die de overheid op zich neemt buiten de sociale zekerheid om, zijn echter marginaal in vergelijking met de sociale zekerheid in klassieke zin. Het belangrijke aandeel van de uitkeringen dat naar de tussenkomst bij geneeskundige verzorging gaat, maakt ook duidelijk dat deze sociale uitkeringen ook 'in natura' toegekend kunnen worden, bijv. doordat de sociale zekerheid rechtstreeks een deel van de kost van het ziekenhuisverblijf, medicatie, etc. op zich neemt, en niet alleen in cash dat letterlijk op de rekening van de rechthebbende burger wordt gestort.

Lees verder via:

<https://www.denktankminerva.be/analyse/2020/1/14/de-financiering-van-de-sociale-zekerheid-bijdragen-uit-arbeid>

⊕ Werkgevers zoeken personeel

Het is dramatisch om openstaande vacatures in te vullen. Liefst 45 procent van de Belgische werkgevers ondervindt moeilijkheden om de juiste profielen aan te trekken. In Vlaanderen gaat het zelfs om 55 procent.

Bedrijven hebben het al langer lastig om openstaande vacatures in te vullen. De situatie is nu echter dramatisch aan het worden. Dat blijkt uit een enquête van ManpowerGroup, die de gegevens voor het dertiende jaar op rij verzamelde bij duizend werkgevers.

'Uit onze enquête blijkt dat de kloof tussen vraag en aanbod van talent het afgelopen jaar nog groter is geworden', zegt Managing Director Philippe Lacroix. Op nationaal niveau ondervindt 45 procent van de werkgevers problemen. In Vlaanderen gaat het zelfs om 55 procent. Dat is een stijging van 17 procent in vergelijking met vorig jaar.

Nijpend tekort

Vooraf in de sector Transport en Logistiek is het probleem erg nijpend. Daar vindt 92 procent van de werkgevers geen werknemers om de openstaande vacatures in te vullen. Ook de horeca (65%), openbare diensten, gezondheidszorg, onderwijs en maatschappelijke dienstverlening (51%) en de maakindustrie (47%) trekken moeilijk de juiste profielen aan.

ManpowerGroup ziet twee redenen voor de toegenomen tekorten. 'De pool van beschikbare kandidaten blijft krimpen door de vergrijzing en het vertrek van de babyboomers', aldus Lacroix. 'Daarnaast staan de vaardigheden onder druk onder invloed van complexere taken en digitalisering.' Op korte termijn worden geen snelle oplossingen verwacht.

De pool van beschikbare kandidaten blijft krimpen door de vergrijzing en het vertrek van de babyboomers Philippe Lacroix

Werkgevers hebben, net zoals de voorbije jaren, vooral problemen voor de technische en handenarbeid. Aan de top van de ranglijst staan geschoolde arbeiders (elektriciens, lassers, monteurs), gevolgd door technici (onderhoud, kwaliteitscontrole) en specialisten (projectmanagers of juristen).

Net als vorig jaar zijn het de grote (≥ 250 werknemers) en middelgrote ondernemingen (50 tot 249 werknemers) die zeggen dat ze het meest onder druk staan bij het werven vanwege tekorten, met percentages van 71% en 61%. Het vinden van gekwalificeerd personeel is ook een echte moeilijkheid voor 46% van de kleine bedrijven (10 tot 49 werknemers) en 43% van de micro-ondernemingen (<10 werknemers).

Activeringsgraad omhoog

'Om de wervingsproblemen om te lossen, moet de activeringsgraad omhoog. Dat is prioriteit nummer een', zegt Lacroix. Die vereiste sluit aan bij de opdracht van Vlaams minister van Werk Hilde Crevits (CD&V) die aan de VDAB gevraagd heeft om niet enkel werklozen met een uitkering aan een job te helpen, maar ook te focussen op inactieven die zonder uitkering thuis zitten.

'Daarnaast zullen bedrijven moeten laten zien dat ze in staat zijn een echt diversiteitsbeleid te voeren. En in de strijd om de beschikbare talenten moeten werkgevers de nadruk leggen op de opleiding van hun personeel, op het behoud van hun medewerkers en door de flexibiliteit van hun structuur te vergroten', besluit Lacroix. Bron: Trends

BOEKEN

⊕ Meer plezier op het werk

107 Losbrekers voor meer plezier op het werk, Referentie: 9789462722057 bij EPO

Gegarandeerd 100% sleurvrij werken. Hapklare brokjes positieve psychologie, improvisatietechniek en veranderkunde verpakt in een prikkelend jasje.

Jacky van de Goor werkt ruim 20 jaar als coach en auteur aan zin en vitaliteit in het werk en in het leven. Zij doet onderzoek naar zingeving en storytelling aan de Universiteit Twente.

Haar kracht zit in het vertalen van wetenschappelijke inzichten in speelse, prikkelende 'interventies' die direct aanzetten tot actie.

Herken je dat: elke dag hetzelfde liedje op het werk? Dezelfde regels en hetzelfde gedoe? Dezelfde gezichten in dezelfde vergaderingen? Kunnen jij en je collega's wel een **positieve boost** gebruiken? Of heb je gewoon zin in een **verfrissend tussendoortje**? Dan is het tijd voor een losbreker!

Sla dit boek ergens open, scheur de pagina uit en doe de opdracht. Tadaaa! Direct meer positiviteit en plezier. Doe er elke dag één, of op die momenten dat je het even extra hard nodig hebt. Alleen, samen met een collega of met je hele team. Voor de broodnodige zin, fun, verwondering en positieve aandacht op het werk.

Gebaseerd op wetenschappelijke inzichten uit de positieve psychologie. Kort en simpel, in een speels en prikkelend jasje. Met direct resultaat.



⊕ Lang leve de vergrijzing

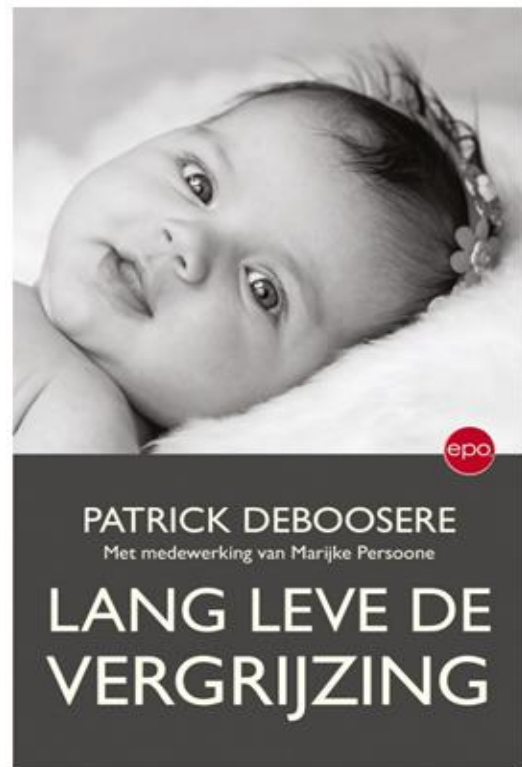
De antwoorden van demograaf Patrick Deboosere leiden tot een verrassend ander perspectief op de vergrijzing. Referentie: 9789462671911 EPO uitgeverij

De **vergrijzing**: als je beleidsmakers mag geloven, gaat het om 'een tsunami', 'een aardverschuiving', 'een storm die op ons af raast'. De kosten ervan 'swingen' dan weer 'de pan uit' en de verhoging van de pensioenleeftijd is 'een kwestie van gezond verstand'.

Patrick Deboosere is demograaf: hij peilt, cijfert en meet. Nuchter. Marijke Persoone stelt hem de vragen die ertoe doen. Zijn antwoorden leiden tot **een verrassend ander perspectief**.

Lang leve de vergrijzing is een relaas over het beschavingssucces dat meer mensen langer leven en over de mythe dat de baby's van vandaag 120 jaar zullen worden.

Over de onrust rond de betaalbaarheid van de sociale zorgen in het Frankrijk van ... 1936. Over waarom niet zozeer het aantal actieven in een maatschappij telt, maar veeleer hoeveel rijkdom we produceren. Over de verdeling van deze rijkdom en over de sleutelrol van de sociale zekerheid.



⊕ Startende leerkrachten

Iedere leraar is ooit een starter geweest. Idealiter zijn we dat van tijd tot tijd opnieuw. Starten houdt immers een spanningsboog in, het aanbreken van een nieuwe periode, het ontginnen van nieuw terrein. Het is een periode waarin we ons uitgedaagd weten, waarin we op onze reeds aanwezige competenties en talenten aangesproken worden, maar waar we ook zelf aan de lijve ondervinden waar er nog groeipotentieel is. In dit themanummer willen we stilstaan bij de startperiode van een leerkracht. We belichten deze periode vanuit verschillende perspectieven.

[Lees de inhoudstafel](#)

<https://www.onderwijstalent.be/leraars/startende-leerkracht>

Zo stellen we ons o.a. volgende vragen:
Wat gebeurt er in die periode? Hoe kan het leerproces van de startende leerkracht optimaal verder lopen? Wat zorgt ervoor dat deze leerkracht die geleerd heeft te 'zwemmen' ook effectief 'zwemt' en het hoofd boven water houdt en niet stopt tijdens zijn eerste echte slagen in het bad? Hoe kan dat 'zwemmen' verder geperfectioneerd, verfijnd en verdiept worden van bij de start? En wat vraagt dit van de verschillende mensen in dat werkveld: wie neemt welke rol op zich voor, tijdens en na deze periode? En niet onbelangrijk: welke rol speelt de overheid in dit alles? Binnen welk kader, welk speelveld kan er gewerkt worden?

De hele startperiode vraagt om een goede balans tussen vertrouwen in de startbekwame leerkracht, een vertrouwen vanuit de omgeving maar ook vanuit de leerkracht zelf, én het begeleiden van deze leerkracht in zijn verdere leerproces. Een leerproces dat per definitie nooit eindig is.



⊕ Zo verliep de tijd...

Zo verliep de tijd die me toegemeten was, Referentie: 9789462672000, EPO uitgeverij

Het gaat niet goed met de gezondheid van Dirk van Duppen, die lijdt aan een ongeneeslijke ziekte. In dit laatste boek van hem is de dood niet ver weg. Toch zindert het van het leven. En van de hoop. Het gaat over engagement en solidariteit. Over de liefde die je vindt in de strijd maar ook over hoe je in de strijd geliefd wordt.

Dirk Van Duppen is dokter bij Geneeskunde voor het Volk. Hij publiceerde verscheidene artikels, o.a. in vaktijdschriften, schreef Dagboek uit Beiroet (EPO, 1986, samen met zijn vrouw, dokter Lieve Seuntjens) over zijn werk in Palestijnse vluchtelingenkampen; NGO's. Missionarissen van de nieuwe kolonisatie? (1994) en De cholesterooloorlog. Waarom geneesmiddelen zo duur zijn (EPO, 2004), waarin hij het kiwimodel lanceerde.

Réginald Moreels, humanitair chirurg:

"Dit boek gaat mij qua stijl en inhoud recht door het hart. Gepaste empathische stilte is wat mij aan Dirk bindt. De levenswandel van Dirk is origineel, duidelijk, zijn persoonlijkheid is zo transparant en eerlijk als gezuiverd water. De vrij indrukwekkende en indringende realisaties van de arts Dirk hebben de geneeskundekunst, met speciale professionele en humane aandacht voor het echte volk, in onze landen gepioneerd.

Zelfs al verschilden wij in bepaalde domeinen (weinig!!), loopt eenzelfde rode draad door ons levensengagement: de strijd voor sociale rechtvaardigheid, de toegang van elk mens, met of zonder papieren, tot een degelijke gezondheidszorg en elkeens plicht om gezonder te leven, niet alleen voor zichzelf maar ook voor de gemeenschap en de wereld.



⊕ Verdeeld door vrijheid

Vrijheid is onze belangrijkste waarde, maar het wordt blijkbaar steeds moeilijker voor ons om er goed mee om te gaan.

Het Humanistisch Verbond geeft een boeiende lezingenreeks over vrijheid in diverse aspecten:

- Welke meningen 'mogen' we nog uiten?
 - Welke rol spelen het gelijkheidscentrum Unia en het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen?
 - Kan de overheid een betoging verbieden? Kan de plicht van de overheid om orde te handhaven bij demonstraties begrensd worden door demonstratievrijheid?
 - Hoe ver reikt de godsdienstvrijheid?
 - Heeft de staat het recht om het dragen van levensbeschouwelijke tekens bij ambtenaren te verbieden?
- Over deze en aanverwante thema's laten gevestigde waarden en nieuw academisch talent hun licht schijnen.

De cyclus wordt afgesloten met een slotlezing door prof. dr. P.H.A. Paul Frissen, decaan en bestuursvoorzitter van de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur.

Bekijk [hier](#) de gedetailleerde e-flyer met daarin onder andere het complete programma.

<https://www.humanistischverbond.be/activiteiten/info-cyclus-zijn-we-steeds-meer-verdeeld-door-vrijheid-thema-1-vrijheid-van-mening-in-grondwet-en-evrm/>

Meer info en inschrijvingen:

Plaats: Frederik De Tassiszaal, Universiteit Antwerpen, Hof van Liere (2de v.), Prinsstraat 13, 2000 Antwerpen

Data: 5-12-26 februari, 11-25 maart, 2 april

Tijd: start lezingen 19.30 uur (onthaal vanaf 19.00 uur)

Toegangsprijs: € 5 (studenten gratis) ter plaatse te betalen. In de toegangsprijs is een drankje inbegrepen.

Reserveer uw plaats via: jurgen.slembrouck@uantwerpen.be of secretariaat@humanistischverbond.be, T 03 233 70 32

⊕ Sexting

Misschien hebben je kinderen zich wel in de problemen gebracht door naaktfoto's van zichzelf te maken en door te sturen. Emotionele schade of chantage kunnen het gevolg zijn.

Sexting is het verspreiden of delen van seksueel getinte berichten of foto's of video's van zichzelf via mobiele telefoons of andere media.

Als een geportretteerde het doorsturen of openbaar maken erg gênant zou vinden is hij/zij vatbaar voor chantage, doordat de ontvanger daarmee kan dreigen. De dader kan bijvoorbeeld van de geportretteerde eisen om nog meer gênant materiaal te leveren, zodat er een vicieuze cirkel ontstaat. Ook kan de dader het slachtoffer dwingen om bepaalde handelingen te verrichten zoals geld betalen (afpersing) of om seks met de dader hebben (aanranding/verkrachting).

Wees voorzichtig met het delen van blote of seksuele beelden, van anderen of van jezelf. Ben je in de problemen gekomen? Neem iemand in vertrouwen: je ouders, de vertrouwenspersoon op school of een leraar met wie je het goed kunt vinden. Bij ernstige zaken ga je het best naar de politie.

Op zender VIER loopt er momenteel een reeks over de gevolgen van SEXTING.

<https://www.vier.be/tags/help-mijn-borsten-staan-online-0>

⊕ Advocaten als aasgieren



De 88-jarige Margriet wordt door advocaten bedrogen en bestolen. Na een ziekenhuisverblijf wijst de vrederechter haar een advocate-bewindvoerder aan. Die ziet niet hoe Margriet wegwijnt in een gesloten instelling waar ze niet thuishoort. De missers van de bewindvoerder stapelen zich op. Nicht Els, auteur van dit boek, probeert samen met Margriets goede vriendin Anita het tij te keren. Die opdracht blijkt moeilijker dan verwacht.

Meer dan 200.000 euro is Margriet Coenen (92) kwijtgeraakt door financieel misbruik en lamentabele bewindvoering.

'Advocaten zijn niet geschikt om zich over de geldzaken van zo iemand te ontfermen', zegt haar nicht. Lees een kort uittreksel:

'Ik heb strijd moeten voeren om mijn tante uit de klauwen van haar bewindvoerder te bevrijden en vervolgens trof ik één grote puinhoop aan', vertelt Els Coenen. In *Bewind vs. Bemind* beschrijft ze hoe Margriet, de lievelingszus van haar overleden vader, eerst het slachtoffer werd van financieel misbruik en daarna een bewindvoerder toebedeeld kreeg die alles nog veel erger maakte. 'Ik hoop dat mijn boek mensen de ogen zal openen', zegt Coenen. 'We zouden ons allemaal tegen financieel misbruik en slechte bewindvoering moeten wapenen door in een zorgvolmacht vast te leggen wat er met ons en ons geld moet gebeuren als we het zelf niet meer kunnen zeggen. Had mijn tante dat gedaan, dan was haar veel ellende bespaard gebleven.'

De bewindvoerder reageerde zelfs niet op aanmaningen van schuldeisers.

Zat uw tante inderdaad krap bij kas?

Coenen: Aanvankelijk dacht ik dat ze geld genoeg had. Naast dat huis in de Ardennen had ze ook nog een huis in Lier en een appartement aan zee. Bovendien kreeg ze een mooi pensioen. Ze ging wel graag op reis en gaf af en toe een feestje, maar ze gooide haar geld echt niet door ramen en deuren naar buiten. Hoe was het dan mogelijk dat zij zich geen Vlaams woonzorgcentrum kon veroorloven? Al snel bleek dat het koppel dat haar huis had gekocht - in mijn boek noem ik ze Firmin en Sylvia - daar voor iets tussen zat. Niet alleen hadden ze nooit de afgesproken lijfrente betaald, ze hadden in totaal ook 160.000 euro van haar rekening gehaald.

⊕ Agressie tegen leraren

In 2019 werden 95 arbeidsongevallen van onderwijspersoneel geregistreerd als gevolg van agressie. In 2018 waren dat er 86, in 2017 waren het er 59. Dat blijkt uit cijfers van AGODI. Het aantal van 2017 is het op een na laagste cijfer sinds 2010; enkel in 2015 waren het er nog minder: 47. Elke situatie is er een te veel, maar er is nog altijd minder dan 1 kans op de 10.000 dat je als leraar gewond geraakt na een geweldincident op school.

Welke impact heeft agressie op een leraar?

“De term agressie dekt een brede lading. Eigenlijk spreken we beter van ‘grensoverschrijdend gedrag’. Dat kan veel vormen aannemen: stampen, schelden, met spullen gooien of met deuren smijten. Maar ook opdrachten weigeren of je rug naar de leraar draaien, zijn vormen van agressie.”

Wat leraren ervaren als grensoverschrijdend gedrag, hangt erg af van hun eigen waarden en de context waarin ze zich bevinden. De ene leraar kan ‘houd uw bakkes’ wel aan. Voor een ander is dat het ergste wat hem kan overkomen, maar je mag dat niet bagatelliseren.”

“Psychologische agressie heeft soms meer impact dan fysiek geweld. Een leerling die je elke les dreigend aankijkt, kan je heel onveilig doen voelen. Agressie wekt veel emoties op. Angst, woede, twijfel, onmacht, teleurstelling en ook schaamte. Als leraar kan je het gevoel hebben te falen: ‘ik kan een snotneus van 10 jaar niet aan’.”

“Maar ook de impact op de leerling is niet te onderschatten. Agressief gedrag heeft niet altijd het doel om te kwetsen, soms is het gewoon afreageren. Misschien schrikt de leerling zelf van zijn reactie en voelt hij zich schuldig. Het kan ook dat hij denkt: net goed, na wat die leraar mij heeft aangedaan.”

“Hoe het ook zij, al die emoties zorgen ervoor dat leraar en leerling niet zomaar verder kunnen met elkaar.” Bron: Klasse Lees verder via: [klik hier](#)

⊕ Week tegen pesten

De week tegen het pesten loopt dit jaar van 14 tot 21 februari.

1 op 5 kinderen en jongeren in Vlaanderen is slachtoffer van pesten. Veel van hen dragen daar heel lang de gevolgen van. De 15de Vlaamse Week tegen Pesten wil samen met jullie een vuist maken tegen pesten. Doe mee!

Ketnet gooit dit jaar opnieuw alles in de strijd tegen pesten. Met een nieuw lied en een nieuwe videoclip: “Iedereen in positie? Stip it, stip it, come on and stip it!”

Samen roepen we opnieuw iedereen op om vier stippen op zijn of haar hand te zetten. Vanaf dat moment ben je besmet met het Antipestvirus en kan je het ook doorgeven.

En er is meer! Want we willen de stippen over het hele land kunnen zien. Zoek een krijtje, teken de stippen ergens op de plaats waar het mag, neem een foto en zet jouw stippen op de kaart.

<https://kieskleurtegenpesten.be/de-week/>

VALENTIJD



14 
februari

Leden worden vriendelijk verzocht
hun **lidmaatschap te hernieuwen a.u.b.**

Voor alle verdere informatie, zie:

www.neutr-on.be

Samen tegen corruptie en onrecht

Stuur deze Nieuwsbrief verder naar familie, vrienden en kennissen, a.u.b.

Wie geen Nieuwsbrief meer wil ontvangen kan zich, op eenvoudig verzoek,
uitschrijven via neutron.vakbond@skynet.be